

ptič. Gnjezdo ima naj raje pri hišah, in je kakor šinkovec po letu in po zimi pri nas. Vrabci pobirajo in obirajo zernje, češnje, jagode i. t. d., pa tudi gosence in kebre, in nam tedaj tudi koristi. — Škorec je črnkast in belo pikast ptič; ima rumen kljun, je naj raje žužke, in se navadi tudi človeški glas posnemati; jeseni gre v ptuje kraje. — Kos je črn, ima rumen kljun, in lepo žvižga; je žužke, červe, jagode i. t. d. Tudi kos se nauči umetno peti. — Kanarček je rumen ptiček, ktere ga redé v kletkih, ker rad in lepo poje; domá pa ni pri nas, temuč dalječ od tod na kanarskih otokih. — Senica je majhna, vesela ptičica; ima kratek, okroglast kljun, močne noge in dolg rep. Senice poberó neizrečeno veliko gosenc in merčesov po drevji, in so tedaj naše velike dobrotnice. — Cizek je rumen, ali zelen, in lepo poje. Gnjezde ima naj raje na kaki jelki ali smereki. — Lisec je rujav, po trebuhu belkast, pri kljunu rudeč, po verhu glave bel, po straneh pa črn; tudi rep in perute ima černe; je rad osatovo seme; lepo poje in se tudi kaj nauči. — Tašica ima rujavkasto perje, rudečkast vrat in persi. — Strešek je prav droben rujavkast ptiček, veselo poje, in nas tudi po zimi ne zapusti. — Postojna je velika ptica roparica, pa ne je merhovine; naj raje lovi zajce, jagnjeta, mlade serne i. t. d. Prebiva le po visokih gorah. — Veliki skopec ima močen kljun; je merhovino, pa tudi lovi živali; je tedaj tudi ptica roparica kakor sokol. — Jastreb je rujav; jemlje kokoši in golobe. —

Ptiči se navadno razdelujejo v šest verst ali razredov; so 1. ptice pevke, post.: škerjanec, slavec, kanarček, penica, konopljišica, šinkovec, vrabec, škorec, kos, cizek, tašica, strešek, senica, lastovka, pastaričica i. t. d.; 2. kuretina, post.: gos, raca, kokoš, petelin, golob, pav i. t. d.; 3. ptice roparce post.: skopec, jastreb, postojna, sokol, sova, i. t. d.; 4. lesni ptiči, post.: krokar, vrana, kavka, sraka, žolna, kukavica, papiga i. t. d.; 5. ploskonožnice ali plavavke, post.: gos, raca, labud, taplja, i. t. d.; 6. prostonoge ali blatne ptice, post.: štoklja, čaplja i. t. d.

Ž i m n i c a.

Mihec je pozimi ptiče na žimnico lovil. Oče so mu sicer to veselje dovolili, zato ker je ptiče zelo rad imel, in jih je

tudi vso zimo lepo oskerboval; spomladi pa jih je zopet spustil, da so šli prosto prepevat in gnjezda delat po zelenih vertih in gojzdi. — Vsaki dan zvečer je hodil gledat na žimnico po ptičih; nekega dne zvečer pa vendar pozabi na žimnico, in ne gre gledat, če se je kaj vjelo. Drugi dan zagledajo oče skozi na pol zmerznjeno okno, da je na žimnici ptiček, in se ne gane. Oče precej uganejo, kaj se je zgodilo; pokličejo tedaj Mihca, in mu pokažejo ubogo živalico. Deček se ustraši, postane rudeč v lica, in ne vé, kaj bi rekel. Oče ga ojstro posvaré, in mu tudi prepovedó, da odslej ne sme več žimnice nastavljati in ptičev loviti, ker je ubogega vjetega ptička pustil po noči na mrazu, da si ni mogel pomagati, in je mogel tako neusmiljeno zmerzniti. — Mihec se zeló kesá, da je bil premalo skerbén, in potem nikoli več ni lovil in zapiral ubogih ptičkov. Spomnil se je tudi besed, ktere je v šoli slíšal:

*Naj lepše bode ptiček pet,
Če sunaj letal bo vesel.*

Iz zgodovine kerščanske ljudske šole.

(Dalje.)

Potem so napredovali do težjega, do pisanja na papir ali pergament.*) Pisali so s terstom, ki je bil obrezan, kakor naše peresa. Da so verste na ravnost pisali, so narisali črte s svinčnikom (paragraphus), od tod je imé paragraf, kar prav za prav verstico pomeni. Opomnimo še, da so stari le naše velike čerke pisali (unciales), ker so bile po spominkih po palcu — uncia — dolge, in da so tako imenovane manjše čerke še le pozneje po hitropisju se začele. Za nar večjo popolnomost v pisanju je veljala urnost, to je, da je kdo tako hitro pisal, kakor hitro je drugi govoril, kar se je pa le moglo doseči po okrajšavah in samovoljnih znamenjih.

Dokler je Rim ohranil priproste in resnobne navade, niso računanja nič kaj obražali. Ko se je pa s bogastvom vsililo, so mu nekteri očitali, da ljudstvo spriduže. Rimljani in Greki so se posluževali desetiške sostave. Kot znamenja števil so oboji

*) Papir pa ni bil takšen, kakor je pri nas navaden, ampak se je napravljaval iz znotranje kože od zeli — papiros — ki je ob reki Nila v Egiptu rasla.